

Anmeldelser

Torben M. Andersen & Claus Vastrup (red.), *Nyere økonomisk teori og metode*, Århus: Aarhus Universitetsforlag, 1986, 245 s.

Økonomisk Institut, Aarhus Universitet markerede sit 50 års jubilæum i 1986 blandt andet med udsendelsen af en artikelsamling om »nyere økonomisk teori og metode«. Det giver en interessant mulighed for at se, hvad »Århus-økonomerne« opfatter som de aktuelle og lovende strømninger inden for den økonomiske videnskab. Bogen vil i det følgende blive anskuet fra en politologs synsvinkel, da det er undertegnede anmelders udgangspunkt.

En standardåbningsbemærkning ved anmeldelse af artikelsamlinger er, at artiklerne er af uens kvalitet. Denne indledning lader sig også anvende her. Det ujævne indtryk forstærkes af, at bogen tilsyneladende er redigeret med meget let hånd. Redaktørerne har end ikke standardiseret de referencesystemer, der anvendes i de enkelte artikler. De anvendte referencesystemer lever i nogle tilfælde langt fra op til de gældende normer. Normløsheden er i visse tilfælde så stor, at man kunne få den tanke, at det skyldes manglende publiceringserfaring.

Det mest overraskende og mest skuffende ved en bog med titlen *Nyere økonomisk teori og metode* er, at den i meget ringe grad afspejler det teoretiske opbrud, der efter sigende har præget den økonomiske videnskab på det seneste. Den eneste artikel, der rigtigt behandler det spændende opgør mellem keynesianere og neo-klassikere, som det vist nok lidt forenklet kan beskrives, er artiklen af Torben M. Andersen om »Modeller for forventningsdannelsen«. Her præsenteres blandt andet den i visse kredse stærkt forkætrede teori om rationelle forventninger og den nyklassiske makroteori. Artiklen er særdeles interessant og virker afbalanceret, fordi den klart fremhæver de antagelser, de forskellige positioner bygger på.

Resultatet er tilsyneladende uafgjort. På den ene side er den nyklassiske makroteoris resultater vedrørende muligheden for at føre en systematisk stabiliserings- eller konjunkturpolitik stærkt følsom over for ændringer i visse af antagelserne, på den anden side viser det sig, »at politikken (den keynesianske, anmelderens tilføjelse) faktisk kun virker, fordi folk bliver narret eller ikke forstår de mekanismer, hvorved politikken virker«, og »at det er sværere at føre en aktiv stabiliseringspolitik, end det fremgår af traditionelle Keynesianske diskussioner«.

For læsere, der er interesseret i denne spændende og for den økonomiske politik meget relevante diskussion, er der imidlertid ikke meget at hente i de andre artikler. Så i den henseende lever bogens indhold ikke op til sin titel. Hvis man vil vide noget om, hvad der rører sig i den økonomiske videnskab, er man langt bedre tjent med Rupert Pennant-Rea and Clive Crook, *The Economist Economics*, der efter at være bragt som føljeton i *The Economist* i 1986 udkom som Penguin billigbog.

Bortset fra det behandles en række iøvrigt spændende emner. Claus Vastrup skriver om det i en dansk sammenhæng særdeles relevante emne: »Stabiliserings-

Anmeldelser

Torben M. Andersen & Claus Vastrup (red.), *Nyere økonomisk teori og metode*, Århus: Aarhus Universitetsforlag, 1986, 245 s.

Økonomisk Institut, Aarhus Universitet markerede sit 50 års jubilæum i 1986 blandt andet med udsendelsen af en artikelsamling om »nyere økonomisk teori og metode«. Det giver en interessant mulighed for at se, hvad »Århus-økonomerne« opfatter som de aktuelle og lovende strømninger inden for den økonomiske videnskab. Bogen vil i det følgende blive anskuet fra en politologs synsvinkel, da det er undertegnede anmelders udgangspunkt.

En standardåbningsbemærkning ved anmeldelse af artikelsamlinger er, at artiklerne er af uens kvalitet. Denne indledning lader sig også anvende her. Det ujævne indtryk forstærkes af, at bogen tilsyneladende er redigeret med meget let hånd. Redaktørerne har end ikke standardiseret de referencesystemer, der anvendes i de enkelte artikler. De anvendte referencesystemer lever i nogle tilfælde langt fra op til de gældende normer. Normløsheden er i visse tilfælde så stor, at man kunne få den tanke, at det skyldes manglende publiceringserfaring.

Det mest overraskende og mest skuffende ved en bog med titlen *Nyere økonomisk teori og metode* er, at den i meget ringe grad afspejler det teoretiske opbrud, der efter sigende har præget den økonomiske videnskab på det seneste. Den eneste artikel, der rigtigt behandler det spændende opgør mellem keynesianere og neo-klassikere, som det vist nok lidt forenklet kan beskrives, er artiklen af Torben M. Andersen om »Modeller for forventningsdannelsen«. Her præsenteres blandt andet den i visse kredse stærkt forkætrede teori om rationelle forventninger og den nyklassiske makroteori. Artiklen er særdeles interessant og virker afbalanceret, fordi den klart fremhæver de antagelser, de forskellige positioner bygger på.

Resultatet er tilsyneladende uafgjort. På den ene side er den nyklassiske makroteoris resultater vedrørende muligheden for at føre en systematisk stabiliserings- eller konjunkturpolitik stærkt følsom over for ændringer i visse af antagelserne, på den anden side viser det sig, »at politikken (den keynesianske, anmelderens tilføjelse) faktisk kun virker, fordi folk bliver narret eller ikke forstår de mekanismer, hvorved politikken virker«, og »at det er sværere at føre en aktiv stabiliseringspolitik, end det fremgår af traditionelle Keynesianske diskussioner«.

For læsere, der er interesseret i denne spændende og for den økonomiske politik meget relevante diskussion, er der imidlertid ikke meget at hente i de andre artikler. Så i den henseende lever bogens indhold ikke op til sin titel. Hvis man vil vide noget om, hvad der rører sig i den økonomiske videnskab, er man langt bedre tjent med Rupert Pennant-Rea and Clive Crook, *The Economist Economics*, der efter at være bragt som føljeton i *The Economist* i 1986 udkom som Penguin billigbog.

Bortset fra det behandles en række iøvrigt spændende emner. Claus Vastrup skriver om det i en dansk sammenhæng særdeles relevante emne: »Stabiliserings-

politik i små åbne økonomier«. Pynnten tages dog lidt af artiklen, fordi diskussionen mellem neo-klassikere og traditionelle keynesianere indledningsvis skubbes til side, og det traditionelle keynesianske standpunkt vedrørende behovet for og virkningen af økonomisk-politiske indgreb antages uden videre diskussion.

Vastrups artikel giver desuden anledning til at rejse et spørgsmål, der ofte har plaget mig: hvordan kan det være, at økonomer så ofte behandler problemer, der i bund og grund er af empirisk karakter, helt aempirisk? Jeg skal ikke gøre mig til talsmand for en ateoretisk og platfodet empirisme. Et frugtbart samarbejde mellem teori og empiri er at foretrække. Men det er på den anden side vel ikke muligt at give svaret på empiriske spørgsmål alene ved hjælp af teoretiske overvejelser? Artiklen om stabiliseringspolitikken i små åbne økonomier indeholder ikke et gran empiri. Det forekommer undertegnede en anelse overraskende og måske også lidt ufrugtbart.

Gelting sammenligner den økonomiske lavkonjunktur, der satte ind i 1973, med tre historiske depressioner. Artiklen er interessant, men så komprimeret, at man formentlig er nødt til at læse en række af de værker, der refereres til, for at få det fulde udbytte.

Peder Andersen og Knud Jørgen Munk har artikler om henholdsvis miljøpolitik og anvendelsen af generelle ligevægtsmodeller til policy analyse. De er begge interessante ud fra en politologisk policy synsvinkel, men de er så langt fra virkelighedens verden, at den praktiske anvendelighed er tvivlsom, i hvert fald når konklusionerne bevæger sig ud over det helt banale. Der er tre rent metodiske artikler af god kvalitet, men som er så tekniske i deres karakter, at kun få uden for fagøkonomernes kreds vil have glæde af dem.

Den største skuffelse i bogen er nok artiklen med titlen: »Teorien om de offentlige beslutninger«. Skuffelsen skyldes måske, at det er det af de behandlede emner, som anmelderen har mest forstand på. Der behandles for mange emner på en for lille plads til, at feltet bliver præsenteret ordentligt. Referencerne er heller ikke så opdaterede, som de kunne være. Hvordan kan den Hotelling-Downske medianvælgerteori præsenteres uden samtidigt at præsentere Hirschmans sønderknusende kritik af samme fra 1970? Afsnittet om bureaukratiadfærd er helt utilfredsstillende og slet ikke ført »up to date«. Det samme kan siges om afsnittet om »pressionsgruppeteori«.

Alt i alt er bogen noget af en skuffelse. Hvis en og anden er blevet mere skeptisk over for økonomer og den økonomiske videnskab på grund af den svindende evne til at forklare og forudsige den økonomiske udvikling, så vil den foreliggende bog ikke kunne fjerne denne skepsis.

Ole P. Kristensen
Institut for Statskundskab